

SENDİKAL ÖZGÜRLÜKLERİMİZ VAR

Aydınlık Dergisi, 31 Aralık 2006

Yıldırım Koç

Türkiye’de günümüzde sendikal hak ve özgürlüklerimiz en geniş biçimde var. Ancak bu sendikal özgürlükleri kullanmak bilgi, yürek ve güç istiyor.

Bu konudaki bilginin önemli bir kaynağı, dokuz sendikanın ortak yayını olarak kısa bir süre önce yayımlandı: **Sendikal Hak ve Özgürlükler Raporu**. Uluslararası Kamu Görevlileri Federasyonu (PSI: Kamu Hizmetleri Enternasyonalı) üyesi Türkiye YOL-İŞ, Belediye-İŞ, BES, Genel-İŞ, Sağlık-İŞ, SES, Tüm Bel-Sen, Türk Harb-İŞ ve Yapı Yol Sen, kısa bir süre önce yayınladıkları bu çalışmayla Anayasa’nın 90. maddesinin uygulanmasına gerçekten ışık tutmaktalar. Rapor, ortak bir çalışmanın sonucunda Bedri Tekin, Bülent Yalçınkaya, Faruk Özdemir, İrfan Kaygısız ve Tarkan Zengin tarafından hazırlandı. Son düzenlemeyi ise İrfan Kaygısız yaptı.

Bu dokuz sendikanın örnek ortak çalışmasının yeni bir ürünü ise 2007 yılında yayımlanacak. Çağla Ünlütürk, ILO Örgütlenme Özgürlüğü Komitesi kararlarını dilimize kazandırdı. Dokuz sendikamızın girişimi sonucunda elde edilen bu çeviri de önümüzdeki aylarda basılacak. ILO Sözleşme metinleri kısadır. Bu metinlere ilişkin yetkili ILO organlarının kararları da Sözleşmeleri tamamlar ve Sözleşmeyi onaylayan ülkeler açısından aynı derecede bağlayıcıdır. 87 ve 98 sayılı Sözleşmelerin uygulanması konusunda ILO Örgütlenme Özgürlüğü Komitesi kararları, ILO Yönetim Kurulu tarafından onaylanmakta ve ardından ILO Resmi Gazetesi’nde yayımlanmaktadır. Bu kararların bugüne kadar dilimize çevirisi yapılmamıştı. 87 ve 98 sayılı Sözleşmelerden kaynaklanan hakların kullanımında bu çeviri hayati önemdedir.

Günümüzde her kim, sendikal hak ve özgürlüklerimizin bulunmadığını ileri sürüyorsa, yıllardır süren tartışmaları bilmiyor demektir.

Günümüzde her kim, varolan bu haklarını kullanmaya çalışmak yerine, AB emperyalistlerinin ya da onların “sosyal ortağı” burjuva proleterlerin yalakalığını yapıp ülkemizde demokratikleşme sağlayacağını ve sendikal hak ve özgürlükleri geliştireceğini savunuyorsa, farklı yorumlara sebep olacak bir tavır içindedir.

Günümüzde her kim, sendikal hak ve özgürlüklerimizi kullanmak için gerekli girişimlerde bulunmuyorsa, hayatından şikayet etmeye hakkı yok demektir.

Anayasa’nın 90. maddesinde 2004 yılında yapılan değişiklik sonrasında, onaylanmış ILO Sözleşmeleri “**doğrudan uygulanırılık**” kazandı. ILO Sözleşmeleri ile iç mevzuatımızın çelişmesi durumunda, yargıçlar, doğrudan ILO Sözleşmesini uygulamak ve çelişen iç mevzuatı “**yok**” saymak zorundadır.

87 sayılı ILO Sözleşmesi sınırsız bir örgütlenme hakkı ve çok geniş bir grev hakkı tanımaktadır.

98 sayılı ILO Sözleşmesi, çok geniş bir toplu pazarlık hakkı getirmektedir.

94 sayılı ILO Sözleşmesi, kamu kesiminde merkezi yönetim tarafından yapılan ihalelerde çalışan taşeron ve müteahhit işçilerinin haklarını güvence altına almaktadır.

135 sayılı ILO Sözleşmesi, işyeri sendika temsilcilerinin ve işyerlerinde çeşitli kurullarda görev alan diğer işçilerin görev süresince ve görevin sona ermesinden sonra belirli bir süre güvencelerini sağlamaktadır.

158 sayılı ILO Sözleşmesi, 4857 sayılı İş Yasası'nda iş güvencesi alanındaki yetersizlikleri büyük ölçüde giderecek düzenlemeler içermektedir.

İşçi sınıfı bazen uğruna mücadele etmeden elde ettiği hakları kullanmada çok yetersiz kalabiliyor. 98 sayılı ILO Sözleşmesi, rahmetli Cahit Talas Hoca'nın çabalarıyla 1952 yılında onaylanmıştı. İşçi sınıfımızın bu aracın farkına varıp kullanması ancak 1985-1986 yıllarında oldu. Onu yapan da işçi sınıfının kamu çalışanları kesimiydi. Şimdi Anayasa'nın 90. maddesindeki düzenlemenin getirdiği büyük olanaktan yararlanmak için birazcık çaba bile yeterli olacak. Haklarımız kağıt üzerinde var. Hakları kağıt üzerine geçirmek yetmez; onları hayata geçirmek için yürek ve güç de ister. İşçi sınıfımızda bu yürek ve güç de mevcuttur. TÜRK-İŞ'e bağlı 4 sendikanın, DİSK'e bağlı 1 sendikanın ve KESK'e bağlı 4 sendikanın kısa bir süre önce çıkan ortak yayını ve 2007'de yayımlanacak yeni kitabı, bu konuda gerekli bilgiyi de sağlayacaktır.